

MINISTERSTWO NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

KOMITET POLITYKI NAUKOWEJ

BM.WOG.001.13.2020. JW

Warszawa, 07 lutego 2020 r.

OPINIA O PLANIE DZIAŁALNOŚCI NARODOWEGO CENTRUM NAUKI NA ROK 2020

Komitet Polityki Naukowej dokonał oceny planu działalności Narodowego Centrum Nauki na rok 2020 i akceptuje jego treść. NCN jest kluczowym elementem systemu nauki w Polsce - programy Centrum to strumień finansowania o zdecydowanie największym wpływie projekcyjnym. Dlatego z zaniepokojeniem obserwujemy znaczne obniżenie wskaźnika sukcesu programów NCN. Poziom, który uważa się w wielu krajach za bezpieczny, a więc pozwalający w sposób systematyczny i efektywny finansować projekty badawcze, to 20-25%. Podobny poziom utrzymywał się w NCN. Jednak w roku 2019 wskaźnik ten spadł do 15% dla projektów OPUS, które stanowią podstawę finansowania nauki. **Komitet apeluje do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego o podjęcie działań, mających na celu zwiększenie finansowania Centrum do poziomu, który będzie pozwalać na utrzymanie wskaźnika sukcesu na poziomie 20-25%.** Bez trwałego i ciągłego finansowania tych polskich badaczy, którzy prowadzą badania naukowe na dobrym poziomie nie będzie możliwe zwiększenie sukcesu Polski w programach EU oraz wzrost innowacyjności polskiej gospodarki. Postulując podniesienie "współczynnika sukcesu", oczekujemy wzrostu finansowania budżetowego, a nie zmiany sposobów przyznawania grantów.

Poniżej formułujemy kilka uwag dotyczących Planu Działalności Centrum.

Komitet stoi na stanowisku, że wskazane jest przeprowadzenie zewnętrznego międzynarodowego audytu działania Centrum. Komitet wysoko ocenia działanie Centrum i dlatego nie uważamy, że wymaga ono zasadniczych zmian. Audyt może jednak stanowić ważny wkład do stworzenia wizji rozwoju Centrum na następne lata.

Uznanie budzi fakt, że Centrum zdobywa zewnętrzne środki na finansowanie projektów badawczych, takie jak Fundusze Norweskie. Z drugiej strony w planie zwraca uwagę mnogość programów międzynarodowych, takich jak ERA.NET. Niektóre z nich mają wyraźny aspekt aplikacyjny, np. M-ERA.NET dotyczy nowych materiałów funkcjonalnych. Taka mnogość konkursów spoza gamy już rozbudowanych, głównych programów powoduje, że portfolio Centrum staje się bardzo skomplikowane. Oprócz komplikacji i nieczytelności oferty wiąże się to z jeszcze większym obciążeniem administracyjnym pracowników Centrum. Komitet od lat postuluje zmniejszenie palety konkursów, oferowanych przez Centrum. Ich mnogość zmusza naukowców do zbyt częstego pisanie kolejnych wniosków do kolejnych konkursów. Kryteria w niektórych z nich są nadmiernie szczegółowe i, poza programami OPUS i MAESTRO, trudno wykonać planowane badania w ramach projektu z jednego konkursu. Równocześnie wzrastająca liczba konkursów wpływa na obniżenie współczynnika sukcesu, jako że przy ustalonym budżecie Centrum składana jest zwiększona liczba wniosków.

Komitet z uznaniem przyjmuje informację o kontynuacji programu POLONEZ. Zwracamy uwagę, że jednym z kluczowych elementów oceny wniosków powinna być jakość wsparcia oferowanego przez jednostkę przyjmującą, w tym w szczególności wsparcia administracyjnego.

**Przewodniczący
Komitetu Polityki Naukowej**

A handwritten signature in blue ink, reading "Marcin Nowotny". The signature is fluid and cursive, with the first letters of the first and last names being capitalized and prominent.

Dr hab. Marcin Nowotny